

Nr 43.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1938 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare statsunderstöd till Bassholmabäckens regleringsföretag inom Tosjö och Rya socknar av Kristianstads län. (1:a avd.)

I en till riksdagen den 25 februari 1938 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 172, har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva att till nedskrivning av vissa andelar av de till Bassholmabäckens regleringsföretag av år 1918 i Tosjö och Rya socknar av Kristianstads län den 20 oktober 1922 och den 21 november 1925 beviljade lånen från odlingslånefonden må från statens avdiktningensanslag till företaget anvisas ett belopp av 16,127 kronor 94 öre.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet.

Till Bassholmabäckens regleringsföretag av år 1918, avseende torrläggning av Ramnasjöns botten samt vattenskadad mark i Tosjö och Rya socknar av Kristianstads län, har Kungl. Maj:t beviljat — förutom statsbidrag utan återbetalningsskyldighet med 29,120 kronor — lån från odlingslånefonden dels den 20 oktober 1922 med 58,260 kronor dels ock den 21 november 1925 med 24,840 kronor.

I en den 18 januari 1937 dagtecknad skrift hava delägarna i regleringsföretaget hemställt om befrielse från skyldigheten att återbetala de delar av till sagda företag beviljade lån från odlingslånefonden, som belöpte på den i företaget ingående Ramnasjön, ävensom om nedskrivning av övriga delar av samma lån med belopp, motsvarande skillnaden mellan de verkliga kostnaderna för ifrågavarande arbeten och de kostnader, samma arbeten skulle hava dragit, därest de blivit utförda enligt nu gällande arbetspriser.

Över framställningen hava infortrade utlåtanden avgivits den 4 december 1937 av lantbruksstyrelsen, som därvid överlämnat yttrande av lantbruksingenjören L. Holmström, samt den 1 februari 1938 av statskontoret. Sistnämnda myndighet har därvid jämväl haft att taga i övervägande ett av lantbruksstyrelsen den 30 november 1936 på grund av särskild anbefallning avgivet utlåtande — jämte därvid fogade yttranden av länsstyrelsen i Kristianstads län och lantbruksingenjören Holmström — angående lindring i fråga om återbetalningen av de till förevarande företag beviljade statslånen.

Till stöd för sin framställning ha *delägarna i företaget* framhållit bland annat följande.

På delägarna hade år 1928 utdebiterats 33,181 kronor 50 öre. Då vissa delägare ej kunde fullgöra denna utdebitering, måste år 1935 företagas en ny utdebitering med 5,331 kronor 77 öre på de delägare, som kunde betala. Då de flesta delägarna vore småbrukare — knappast någon av dem brukade mer än 10 hektar åker — hade utförandet av ifrågavarande företag blivit ruinerande för dem. Ett flertal delägare hade nödgats begära anstånd med annuiteternas erläggande, vilket också beviljats dem. Emellertid hjälpte ett uppskov endast för tillfället. För ernående av en verklig och varaktig hjälp åt de sämst ställda vore det nödvändigt med en avskrivning av statslånen.

Lantbruksstyrelsen har föreslagit, att till nedskrivning av vissa låntagares andelar i de till ifrågavarande företag beviljade lånen måtte från statens avdiktningensanslag anvisas ett sammanlagt belopp av 30,454 kronor 16 öre.

Till nedskrivning torde, enligt lantbruksstyrelsens uppfattning, böra ifrågakomma de delägare i företaget, vilka finnas upptagna i följande tabell.

1 Fastighet	2 Jord-reg. nr	3 Ä g a r e	4 Annuitet å 1922 års och 1925 års lån Kronor	5 Andel i kapitalskulden		
				1922 års lån Kronor	1925 års lån Kronor	Summa Kronor
Mark inom Ramnasjön.						
<i>Tosjö socken.</i>						
Rävakärr	1 ^o	Elof Nilsson	574: 27	5,652: 66	2,647: 51	8,300: 17
»	1 ²	A. Andersson	590: 04	5,807: 94	2,720: 15	8,528: 09
Bassholma	8 ⁷	J. V. Bengtsson	344: 07	3,386: 74	1,586: 25	4,972: 99
»	9 ³	Karl J. Johansson	321: 72	3,166: 73	1,483: 23	4,649: 96
»	6 ⁴					
»	9 ⁶					
»	av 9 ¹⁸	Karl Andersson	309: 04	3,041: 91	1,424: 78	4,466: 69
»	8 ²	Edvin Nilsson	310: 66	3,057: 97	1,432: 12	4,490: 09
		Summa	2,449: 80	24,113: 95	11,294: 04	35,407: 99
		Nedskrivning med 80 procent		19,291: 16	9,035: 23	28,326: 39
		Kapitalskuld efter nedskrivningen		4,822: 79	2,258: 81	7,081: 60
Mark längs Bassholmabäcken.						
<i>Tosjö socken.</i>						
Ljungagården	1 ^o	Emil Asklund	76: 79	755: 92	353: 96	1,109: 88
Bassholma	1 ¹¹	Sigfrid Johansson	60: 28	593: 33	277: 92	871: 25
<i>Rya socken.</i>						
Persköp	3 ^o	Sigfrid Johansson	111: 65	1,099: 05	514: 67	1,613: 72
»	3 ¹⁰	Helmer Persson	93: 96	924: 96	433: 08	1,358: 04
»	3 ²³	F. H. Pålsson	25: 36	249: 44	117: 10	366: 54
		Summa	368: 04	3,622: 70	1,696: 73	5,319: 43
		Nedskrivning med 40 procent		1,449: 08	678: 69	2,127: 77
		Kapitalskuld efter nedskrivningen		2,173: 62	1,018: 04	3,191: 66

Departementschefen har i ärendet huvudsakligen anfört följande.

»Av utredningen torde framgå, att de verkliga kostnaderna för utförandet av ifrågavarande torrlägningsföretag i huvudsak på grund av omständigheter, över vilka delägarna icke kunnat råda, blivit avsevärt högre än de beräknade kostnaderna. Det torde jämväl få anses ådagalagt, att båtnaden av torrläggningen — för såvitt angår Ramnasjöns botten, där svåra marksättningar ägt rum — ej på långt när uppgått till påräknad storlek samt att densamma understiger vad som normalt borde svara mot de nedlagda kostnaderna. Bland annat på grund härav ha vissa intressenter i företaget i större eller mindre grad råkat i bekymmersamma ekonomiska omständigheter. Förevarande företag är också, såsom förut nämnts, upptaget i den förteckning över i ekonomiskt trångmål varande torrlägningsföretag, som finns intagen i propositionen nr 144/1934. I betraktande av det anförda synas billighets-skäl tala för att de sämst ställda intressenterna erhålla någon lättnad i sin skuldbörda genom att ytterligare statsunderstöd beredes företaget i och för statslårens nedskrivning. Med hänsyn till vad i ärendet framkommit anser jag mig emellertid ej kunna förorda, att statsmedel anvisas för nedskrivning av de låneandelar, som belöpa å mark längs Bassholmabäcken. Vad däremot angår den mark, som ligger inom Ramnasjön, tillstyrker jag, att en nedskrivning sker av de låneandelar, som belöpa å de av lantbruksstyrelsen angivna fastigheterna med undantag av Rävakärr 1². Nedskrivningen torde emellertid i avvaktan på ytterligare undersökning böra begränsas till 60 procent av nuvarande kapitalskuld för omförmälda fastigheter. — — — — Mot lantbruksstyrelsens förslag att nedskrivning i första hand bör ske å 1925 års lån har jag intet att erinra. Vid bifall till vad jag nu förordat skulle det för nedskrivning erforderliga beloppet uppgå till 16,127 kronor 94 öre, vilket belopp bör anvisas från statens avdikningsanslag.»

Utskottet biträder Kungl. Maj:ts framställning och hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen medgiver, att till nedskrivning av vissa andelar av de till Bassholmabäckens regleringsföretag av år 1918 i Tosjö och Rya socknar av Kristianstads län den 20 oktober 1922 och den 21 november 1925 beviljade lånen från odlingslånefonden må från statens avdikningsanslag till företaget anvisas ett belopp av 16,127 kronor 94 öre.

Stockholm den 18 mars 1938.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.